

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดพระพุทธศาสนาในภาคกลาง
Strategic Administration of Buddhist Temple Charity Schools

พระครูศรีรัตนปริต (ปิยนันท์ ปิยจิตโต)

PhrakruSrirattanapirat (Piyanan Piyacitto)^๑

สมศักดิ์ บุญปู Somsak Boonpoo^๒

อำนาจ บัวศิริ Amnaj Buasiri^๓

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ๒) เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักบริหารสถานศึกษาเชิงพุทธ และการวางแผนกลยุทธ์ ๓) เพื่อนำเสนอกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาในภาคกลาง โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจต่อสภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร และครู ๔๐๐ รูป/คน และแบบสัมภาษณ์สภาพปัญหาการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาและการจัดทำกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนากับผู้บริหาร ๕ รูป/คน และการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ๘ รูป/คน เพื่อตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เอกสาร และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาโดยภาพรวมมีการปฏิบัติการเป็นที่น่าพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ งบประมาณ วิชาการ การบริหารทั่วไป และการบริหารงานบุคคล โดยสามารถนำมาวิเคราะห์เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ดังนี้

จุดแข็ง มีกิจกรรมสนับสนุนวิชาการ ครูอาจารย์มีความรู้ความสามารถ สภาพแวดล้อมเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน และได้รับการอุปถัมภ์งบประมาณจากภาครัฐและเอกชน

จุดอ่อน ขาดการวางแผนการเรียนการสอน บุคลากรไม่ตรงกับสายงาน ขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีและทักษะในการปฏิบัติงานและงบประมาณไม่เพียงพอ

โอกาส ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในทุกๆ ด้าน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมและแหล่งการเรียนรู้มีชุมชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

อุปสรรค หลักสูตรไม่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สื่อการจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ครูอาจารย์ขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ขาดการสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง

^๑สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. E-mail: piyanan2551@hotmail.com

^๒คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^๓ข้าราชการบำนาญ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

แนวคิด ทฤษฎี หลักบริหารสถานศึกษาเชิงพุทธที่ค้นพบ คือ การนำหลักอิทธิบาท ๔ และสังคหวัตถุ ๔ มาส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาทั้ง ๔ ด้าน การวางแผนกลยุทธ์ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ ๑) ตรวจสอบประเมินสภาพแวดล้อมทั้งปัจจัยภายนอกและภายในโรงเรียนการกุศล ๒) วางแผนกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนโดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมายและประเด็นกลยุทธ์ ๓) ตรวจสอบกลยุทธ์ ๔) กำหนดการประเมิน กำกับ ติดตามและตรวจสอบ ปรับปรุงและพัฒนาให้กลยุทธ์ที่กำหนดอยู่เกิดความสอดคล้องกับสถานการณ์จริง

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาประกอบด้วย ๑) วิสัยทัศน์ (Vision) คือ จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาจิตใจเด็กไทยให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ๒) พันธกิจ (Mission) คือ มุ่งจัดการศึกษาศาสนสงเคราะห์ มุ่งพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้านกาย สังคม จิตใจ และปัญญา และมุ่งผลิตเด็กให้เป็นคนดี เก่ง และมีความสุข ๓) วัตถุประสงค์ (Objective) คือ เด็กเป็นคนดี มีคุณธรรมนำความรู้ และดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีการบริหารงบประมาณด้วยสุจริตธรรมและสนับสนุนสวัสดิการอย่างทั่วถึง บุคลากรมีศักยภาพและมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ และระบบการบริหารงานทั่วไปมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และ ๔) กลยุทธ์ ๔ ด้าน ได้แก่ กลยุทธ์ที่ ๑ ด้านวิชาการ คือ พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ กลยุทธ์ที่ ๒ ด้านงบประมาณ คือ พัฒนาระบบความสุจริตธรรมและดูแลสวัสดิการอย่างทั่วถึง กลยุทธ์ที่ ๓ ด้านบุคคล คือ พัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมีความสุข และกลยุทธ์ที่ ๔ ด้านงานทั่วไป คือ พัฒนาระบบการบริหารงานทั่วไปให้ได้มาตรฐานสากล

คำสำคัญ : กลยุทธ์การบริหาร, โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

Abstract

The objectives of this dissertation were; 1) to analyze current conditions and problems of administration in Buddhist temple Charity Schools, 2) to study concept, theory, and principle of Buddhist administration and strategic plan, and 3) to propose a strategic administration of Buddhist Temple Charity Schools. The mixed research methodology was used in the study. The quantitative data were collected by questionnaires from 400 teachers and analyzed by percentage, frequency, mean and standard deviation. The qualitative data were collected by in-depth interviews with 5 administrators and focus group discussions with 8 experts, and then analyzed by content analysis.

The results of the study found that:

The current conditions and problems of administration in Buddhist temple Charity Schools were satisfying at the high level overall. In details, the highest level was on budget administration, followed by academic administration, general administration and personnel administration respectively. The administration could be brought into analysis for Strength, Weakness, Treat and Obstacle as follows;

Strength; There were activities supporting academic, qualified teachers, good environment for teaching and learning, and support, patronage and budget from government sect and private sector.

Weakness; Teaching and learning system was poorly planned, personnel worked irrelevant to their qualifications, personnel lacked of skills in technology and performance, and the budget was not sufficient.

Treat; Schools were supported by state and private organizations as learning resources and learning activities, and schools also obtained cooperation from communities.

Obstacle; The study courses were not matched with the requirements of communities, lack of instructional media, personnel lacked of morale and incentive in work performance, and the budget was granted to schools discontinuously.

Concept and theory of Buddhist administration was to integrate the principles of Iddhipada and Sangahavatthu in 4 aspects of administration. Steps of strategic administration were as follows; 1) To monitor and assess internal external factors of the school, 2) To set school strategic administration plan with vision, mission, objective, target and strategic aspect, 3) strategic verification, 4) To assess, monitor, follow-up, investigate, adjust and improve the strategy in relation to the actual situations.

The strategic administration of Buddhist Temple Charity Schools consisted of; 1) Vision, educational management for mental development of the learners to be good, intelligent and happy, 2) Mission, To focus on physical, mental, and intellectual development of learners, 3) Objective, to have learners with education and characters, living a life happily in accordance with Sufficiency Economy, administration with good governance, efficiency and proficiency, personnel have good welfare, work potential and self-development, 4) Strategy in 4 aspects;

Academic, to improve quality of curriculum and teaching and learning process; Budget, to enhance honesty and welfare in work system; Personnel, to develop qualification and welfare of personnel; and General Management, to develop work system in universal standards.

Keywords : Management Strategies, Buddhism Temple Charity Schools

บทนำ

โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาได้รับอนุญาตให้จัดตั้งเป็นโรงเรียนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พุทธศักราช ๒๔๘๘ มีการจัดการเรียนการสอนแบบเดียวกับโรงเรียนสามัญทั่วไป โดยเน้นการมีจุดประสงค์ มุ่งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมที่นำไปสู่การกำกับควบคุม กาย วาจาใจ ให้ประพฤติปฏิบัติตามหลักศีลธรรมและดำเนินกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา อย่างถูกต้อง มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามกรอบคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมอันดีงาม ไม่เบียดเบียนตนเองและบุคคลอื่น มีจิตสาธารณะเป็นกุศลในการเกื้อกูล สร้างประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคม มีลักษณะของความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีสอดคล้องกับนโยบายแห่งรัฐ เพื่อการเป็นพลเมืองที่ดีในสังคมประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (ส. ศิวรักษ์, ๒๕๔๕: ๙) โรงเรียนการกุศลของวัด ได้รับการสนับสนุนจากคณะสงฆ์ ตามนโยบายการส่งเสริมให้วัดและพระสงฆ์ได้มีบทบาทในการจัดการศึกษาเพื่อชุมชนอย่างเต็มที่ โดยมีกระทรวงศึกษาธิการให้การส่งเสริมสนับสนุนและอุดหนุนแก่โรงเรียนเป็นพิเศษ เพราะเป็นโรงเรียนต้นแบบการศึกษาสงเคราะห์ ให้แก่บุคคลที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส (ผ่องศิริ เรียงตระกูล, ๒๕๔๔: ๑๙)

โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาได้รับการพัฒนาให้มีความเจริญก้าวหน้าและมีคุณภาพสูงขึ้นจากเดิมมาก จากการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนให้การสนับสนุนด้านงบประมาณถึงร้อยละ ๑๐๐ ตามแนวทางของบัตรอุดหนุนค่าเล่าเรียน ทำให้โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา มีหลักประกันความมั่นคงด้านการเงินจากรัฐในระดับหนึ่ง

อย่างไรก็ตามการพัฒนาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาให้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นนั้นจะหวังเพียงการ สนับสนุนจากงบประมาณที่เป็นเพียงเงินอุดหนุนอย่างเดียวเท่านั้นไม่เป็นการพอเพียง ผู้บริหาร โรงเรียนและคณะครูซึ่งเป็นผู้ที่ต้องปฏิบัติงานในโรงเรียน จำเป็นที่ต้องมีแนวความคิดและหลักการ ทำงานให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและการเปลี่ยนแปลงของโลกด้วยจึงจะทำให้การพัฒนาโรงเรียนประสบผลสำเร็จได้ (สำนักงานกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา, ๒๕๕๓: ๖) โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาจึงได้ร่วมมือกันในการพัฒนาโรงเรียนในทุกๆ ด้าน ทั้งในด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์การเรียนการสอน และบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนา ด้านคุณธรรม จริยธรรมและวิชาการ เพื่อให้โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนามีความเจริญก้าวหน้า เป็นที่ยอมรับของชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน และหน่วยงานต่างๆ เป็นอันมาก

หลักการบริหารสถานศึกษาที่ดีซึ่งโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ควรนำมาใช้ในการบริหารโรงเรียนตามหลัก ๔ ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป อย่างไรก็ตามงานวิจัยที่ศึกษาถึงสภาพปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัดในปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ๒๕๖๐) พบว่า สภาพการบริหารของโรงเรียนทั้ง ๔ ด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง มีการวางแผนประเมินพัฒนาหลักสูตรและการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น จัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วย

ตนเองได้วิเคราะห์ สังเคราะห์และบูรณาการ จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้การสอนที่เน้นการบูรณาการ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม จัดประชุมฝึกอบรมครูก่อนออกนิเทศ ส่งเสริมการเยี่ยมบ้านนักเรียน และประเมินผลการนิเทศเสมอ มีการประชุมวางแผนวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง โดยปราศจากอคติใช้กิจกรรมการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของการวัดผลประเมินผล รูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัดสู่ความเป็นเลิศประกอบด้วยจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง เน้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติและมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมให้มีการนิเทศวัดและประเมินผลตามกิจกรรม (พระมหาทวีศักดิ์ คุณธมโม (สระทองล้อม), ๒๕๕๙)

แนวคิดในการพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเริ่มจากการที่โรงเรียนการกุศลของวัด มีสภาพการบริหารงานสถานศึกษาที่ปรากฏชัดว่าบางส่วนดีมาก บางส่วนดี บางส่วนเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน หลายส่วนอยู่ในสภาพที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ดังนั้น การพัฒนาการบริหารโรงเรียนจึงควรทำการพัฒนาทั้งระบบ และการพัฒนาทั้งระบบนั้นควรมีการวางแผนการพัฒนาที่ครอบคลุม ซึ่งการจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนอันมีสภาพเป็นองค์กรองค์กรหนึ่งจึงเป็นวิธีการที่มีความเหมาะสมในขณะเดียวกัน (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๖๐)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาดุษฎีนิพนธ์เรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาในภาคกลาง โดยเริ่มทำการศึกษาสภาพการบริหารจัดการโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เพื่อให้ทราบสภาพปัจจุบันในการปฏิบัติและสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่จริงรวมถึงปัญหา

อุปสรรคในการดำเนินงานในแต่ละด้านให้ชัดเจน โดยใช้โรงเรียนการกุศลในเขตภาคกลางเป็นตัวแทนในการศึกษา แล้วศึกษาค้นคว้าความรู้ด้านต่างๆ ที่จะเป็นองค์ประกอบในการจัดทำแผนกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา เพื่อนำมาใช้พัฒนาเป็น กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา
๒. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักบริหารสถานศึกษาเชิงพุทธ และการวางแผนกลยุทธ์
๓. เพื่อนำเสนอกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาในภาคกลาง

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี โดยศึกษาการวิจัยเชิงปริมาณเป็นงานวิจัยหลัก และศึกษาการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นงานวิจัยสนับสนุน

๑. ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
 - ๑) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยมีประชากร คือ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ส่วนหนึ่งเป็นกลุ่มประชากรของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จำนวน ๔๐๐ รูป/คน โดยผู้วิจัยได้ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง จากโรงเรียนการกุศลของวัดในเขตภาคกลาง คือ ผู้บริหารและครู ทั้ง ๑๓ โรงเรียน

- ๒) การสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ จากกลุ่มผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จำนวน ๕ รูป/คน

๓) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นการสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร และผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวข้องกับโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จำนวน ๑๐ รูป/คน

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑) แบบสำรวจ ข้อมูลเบื้องต้นของสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพอายุระดับการศึกษา และประสบการณ์ ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบตรวจสอบรายการเพื่อพิจารณาลักษณะพื้นที่ และสถานที่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยโดยลักษณะเครื่องมือเป็นแบบมาตรวัดประเมินค่าเพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

๒) แบบสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการจากกลุ่มผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

๓) แนวคำถามในการสนทนากลุ่ม เป็นแนวคำถามในการสนทนากลุ่มของกลุ่มผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวข้องกับโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

๓. การวิเคราะห์ข้อมูล

๑) วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปซึ่งข้อมูลดังกล่าวประกอบด้วย สถานภาพอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

๒) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของสภาพการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาโดยการหาค่าเฉลี่ย

(Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๓) การวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

๑. เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาโดยภาพรวมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารงบประมาณอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก ด้านบริหารทั่วไปอยู่ในระดับมาก และการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับปานกลางดังต่อไปนี้

๑) ด้านวิชาการ ในภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับแรก ได้แก่ มีการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนด้านวิชาการขององค์กร อยู่ในระดับมากที่สุด มีการกำหนดดัชนีชี้วัดด้านวิชาการขององค์กรอยู่ในระดับมาก และมีการวิเคราะห์โอกาสและภัยคุกคามด้านวิชาการภายนอกองค์กร มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของงานวิชาการอย่างชัดเจน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารวิชาการและนำกลับมาปรับปรุงสมองอยู่ในระดับน้อย

๒) ด้านการบริหารงบประมาณในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับแรก ได้แก่ มีการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของการใช้จ่ายงบประมาณอยู่ในระดับมาก มีการปรับปรุงแผนการใช้จ่ายให้

เป็นไปเพื่อการบริหารองค์กรอยู่ในระดับมาก และมีการวิเคราะห์โอกาสและภัยคุกคามของการใช้งบประมาณอยู่ในระดับมาก

๓) ด้านบริหารงานบุคคลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับแรก ได้แก่ มีการวิเคราะห์โอกาสและภัยคุกคามของแผนพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับมาก วัตถุประสงค์ของการจัดบุคลากรสอดคล้องกับแผนพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับมาก และมีการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรอย่างชัดเจนอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยปานกลาง ได้แก่ การกำหนดอัตราของบุคลากรสอดคล้องกับการพัฒนาองค์กร อยู่ในดับปานกลาง มีการกำหนดแผนการบริหารงานบุคคลสอดคล้องกับบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง มีการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของบุคลากรในแต่ละหน้าที่ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนจัดทำดัชนีชี้วัดการปฏิบัติงานของบุคลากรให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาบุคลากร อยู่ในระดับน้อย

๔) ด้านบริหารงานทั่วไปในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับแรก ได้แก่ มีการวิเคราะห์โอกาสและภัยคุกคามของการบริหารงานทั่วไปอยู่ในระดับมาก มีการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของการบริหารงานทั่วไปอยู่ในระดับมาก และมีดัชนีชี้วัดผลงานของการองค์กรในการบริหารงานทั่วไปด้านต่างๆ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยปานกลาง ได้แก่ มีการกำหนดวิสัยทัศน์การบริหารงานทั่วไปอย่างชัดเจน มีการกำหนดแผนการบริหารงานบุคคลสอดคล้องกับบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการบริหารงานทั่วไปทั้งภายในและภายนอกองค์กร อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด ได้แก่ ส่วนมีการจัดทำแผนกลยุทธ์การบริหารงานทั่วไปอย่างต่อเนื่องและชัดเจน

สรุปผลศึกษาการบริหารจัดการการศึกษา สงเคราะห์ของคณะสงฆ์ไทยทั้ง ๔ ด้าน ด้วยการวิเคราะห์ SWOT Analysis ดังนี้

๑) ด้านวิชาการ (๑) จุดแข็ง (Strength) ประกอบด้วยมีโครงการสนับสนุนกิจกรรมทางวิชาการมีงานวิจัยในชั้นเรียนในการพัฒนาผู้เรียนมีแผนพัฒนาโรงเรียนเป็นประจำทุกปีการศึกษา และมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามสถานที่จริง (๒) จุดอ่อน (Weakness) ประกอบด้วยการจัดกิจกรรมทางวิชาการมีน้อยครั้งขาดโครงการวิจัยที่ต่อเนื่องงานวิจัยที่จัดทำไม่ครอบคลุมและหลักสูตรไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น (๓) โอกาส (Opportunity) ประกอบด้วยหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนรวมถึงพระสงฆ์ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางวิชาการและมีแหล่งการเรียนรู้ในสถานที่จริง (๔) สิ่งคุกคาม (Threat) ประกอบด้วยหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนเด็กขาดความสนใจเรียนรู้ การใช้สื่อเทคโนโลยีไม่ก่อให้เกิดการเรียนรู้โฆษณาชวนเชื่อที่ทำให้เกิดการบริโภคในทางที่ผิดมากกว่าการเรียนรู้และนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนน้อย

๒) ด้านงบประมาณ (๑) จุดแข็ง (Strength) ประกอบด้วยได้รับอุปถัมภ์จากผู้มีจิตศรัทธาโดยผ่านพระสงฆ์ให้การหน่วยงานทั้งภาครัฐเอกชนและชุมชน รวมทั้งประชาชนทั่วไป (๒) จุดอ่อน (Weakness) ประกอบด้วยงบประมาณที่ได้จากภาครัฐมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการพัฒนาในด้านต่างๆ และงบประมาณที่ได้จากการบริจาคไม่แน่นอน (๓) โอกาส (Opportunity) ประกอบด้วยพระสงฆ์ให้การชุมชน และประชาชนทั่วไปให้ความสำคัญสนับสนุนและบริจาคให้โรงเรียนการกุศลของวัด (๔) สิ่งคุกคาม (Threat) ประกอบด้วย

ด้วยภาครัฐและเอกชนให้การสนับสนุนไม่ต่อเนื่องและไม่เพียงพอ

๓) ด้านบุคคล (๑) จุดแข็ง (Strength) ประกอบด้วยบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนการกุศลและมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน (๒) จุดอ่อน (Weakness) ประกอบด้วยบุคลากรทางการศึกษาไม่เพียงพอและไม่ตรงสายสาขาวิชาการที่ครบถ้วนไม่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา และไม่ได้รับขวัญและกำลังใจและหน้าที่การงานไม่มั่นคง (๓) โอกาส (Opportunity) ประกอบด้วยพระสังฆาธิการและชุมชนให้การสนับสนุนขวัญและกำลังใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา (๔) สิ่งคุกคาม (Threat) ประกอบด้วยครูที่สอนปัจจุบันมีวุฒิไม่ตรงกับวิชาที่สอน ขาดครูที่มีความรู้เฉพาะทางเช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ดนตรี เป็นต้น และขาดหน่วยงานสนับสนุนสวัสดิการและขวัญกำลังใจและไม่มีการบรรจุแต่งตั้งให้บุคลากรทางการศึกษา

๔) ด้านงานทั่วไป (๑) จุดแข็ง (Strength) ประกอบด้วยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนและมีวัฒนธรรมองค์กรที่อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขมีกิจกรรมที่เอื้อต่อการส่งเสริมพระพุทธศาสนา พระสังฆาธิการและชุมชนให้การสนับสนุน (๒) จุดอ่อน (Weakness) ประกอบด้วยวัสดุและอุปกรณ์ทางการศึกษาที่มีล้าสมัยและไม่เพียงพอต่อความต้องการ พระสังฆาธิการและชุมชนให้การสนับสนุนไม่เพียงพอและไม่แน่นอน (๓) โอกาส (Opportunity) ประกอบด้วย ภาครัฐและเอกชนสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีทักษะและประสบการณ์ในการทำงาน และพระสังฆาธิการและชุมชนสนับสนุนอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน (๔) สิ่งคุกคาม (Threat) ประกอบด้วยกิจกรรมที่สนับสนุนการ

สอนขาดการมีส่วนร่วมจากชุมชนภาครัฐและเอกชนให้การสนับสนุนที่ไม่แน่นอนและไม่เพียงพอ

๒. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักบริหารสถานศึกษาเชิงพุทธ และการวางแผนกลยุทธ์ผลการวิจัยพบว่า

การบริหารการศึกษาเป็นการดำเนินงานของกลุ่มสมาชิกภายในสถานศึกษาได้ใช้ความพยายามร่วมกันในการจัดการด้านบริหารตามกระบวนการบริหารให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน ให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ โดยการใช้ทรัพยากรให้เกิดให้คุ้มค่า มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม อย่างเหมาะสมกับการบริหารการศึกษาภายในสถานศึกษาเกิดผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีกระบวนการการบริหารการศึกษาของเดมมิง (Deming) สำหรับผู้บริหารและครูในยุคโลกาภิวัตน์ ควรรู้จักและทำความเข้าใจกับวงจร PDCA เพื่อประโยชน์ในการบริหารและพัฒนาการศึกษา ได้แก่

๑) การวางแผน (Plan) การดำเนินการต้องมีการวางแผน ครูต้องมีการวางแผนการเรียนการสอน ผู้บริหารต้องมีการวางแผนการบริหารการศึกษา ขั้นตอนการวางแผนต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูล โดยละเอียดรอบคอบเพื่อให้แผนที่วางไว้สมบูรณ์และดีที่สุด ถ้าการวางแผนดี มีประสิทธิภาพแล้ว จะทำให้การดำเนินกิจกรรมประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๒) การปฏิบัติ (Do) เมื่อวางแผนเสร็จแล้วต้องนำแผนไปสู่การปฏิบัติ โดยดำเนินการตามแผนที่ได้วางไว้ ไม่ใช่วางแผนไว้ก็อย่าง แต่ไปทำอีกอย่าง เช่น ครูวางแผนการเรียนการสอนเพียงเป็นการทำหน้าที่เพื่อส่งให้อำนาจการโรงเรียนตรวจเป็นหลักฐานว่าได้ทำหน้าที่ของความเป็นครูครบแล้ว แต่เวลาสอนกับสอนอีก

อย่าง ไม่สอนตามแผนที่วางไว้ ก็จะไม่ประสบผลสำเร็จ

๓) ตรวจสอบ (Check) ในระหว่าง การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้อยู่ นั้น ต้องมีการ ตรวจสอบหรือประเมินควบคู่กันไป เพื่อ วิเคราะห์ผลว่าประสบผลสำเร็จหรือไม่ หรือยังมี ปัญหาข้อบกพร่องอย่างไร

๔) การปรับปรุงแก้ไข (Action) เมื่อ พบปัญหาหรืออุปสรรค ต้องวิเคราะห์หาสาเหตุ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นหรือหากประสบ ผลสำเร็จก็วางแผนปรับปรุงให้ได้ผลดี

โดยกลยุทธ์เป็นวิธิต่างหรือข้อกำหนดที่ องค์การสมควรปฏิบัติเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ กำหนด ภายใต้ข้อจำกัดของสภาพแวดล้อม ภายนอก และขีดความสามารถขององค์การ เป็น การกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ กระบวนการ ทำงาน ความต้องการขององค์การ และการ เลือกระบบที่จะนำมาพัฒนา และใช้เป็นแผน แม่บทหรือแผนหลักของการพัฒนาระบบของ องค์การและกลยุทธ์สัมพันธ์กับประเด็นต่างๆ ส่วนกลยุทธ์ เป็นวิธิต่างหรือข้อกำหนดที่ องค์การสมควรปฏิบัติเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ กำหนดไว้ของการบริหารโรงเรียนการกุศลของ วัดในพระพุทธศาสนา ซึ่งกลยุทธ์ประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบ ได้แก่

๑) การกำหนดข้อความวิสัยทัศน์ ข้อความพันธกิจ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดจุดหมาย

๒) การกำหนดกลยุทธ์ หรือการ วางแผนเชิงกลยุทธ์ เป็นการกำหนดกลยุทธ์ ทางเลือก และเลือกจากทางเลือกซึ่งสามารถ บรรลุจุดประสงค์เป็นแผนที่สำคัญและเป็นแผน ระยะยาว

๓) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ เป็น กระบวนการเปลี่ยนแปลง กลยุทธ์ให้เป็นการ ปฏิบัติและเป็นผลลัพธ์ คือ การกำหนด

โครงสร้างขององค์การ การจัดระบบการ ปฏิบัติการที่เหมาะสม การยอมรับรูปแบบการ จัดการที่เหมาะสมและการจัดวัฒนธรรมของ องค์การหรือค่านิยม

๔) การประเมินผลและการควบคุม เชิงกลยุทธ์ การควบคุมเชิงกลยุทธ์เป็น กระบวนการพิจารณาว่ากลยุทธ์ได้บรรลุ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ต่อการดำเนินงาน หรือไม่

๓. เพื่อนำเสนอกลยุทธ์การบริหาร โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารโรงเรียน การกุศล ของ วัด ใน พระ พุ ท ธ ศา ส นา ประกอบด้วย

๑) วิสัยทัศน์ (Vision) “จัดการศึกษาเพื่อ พัฒนาจิตใจเด็กไทยให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข”

๒) พันธกิจ (Mission) (๑) มุ่งจัดการ ศึกษาศาสนสงเคราะห์ (๒) มุ่งพัฒนาเด็กให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ด้านกาย สังคม จิตใจ และ ปัญญา (๓) มุ่งผลิตเด็กให้เป็นคนดี เก่ง และมีความสุข

๓) วัตถุประสงค์ (Objective) (๑) เยาวชนเป็นคนดี มีคุณธรรมนำความรู้ และ ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (๒) มีการบริหารงบประมาณด้วยสุจริต ธรรมและสนับสนุนสวัสดิการอย่างทั่วถึง (๓) บุคลากรมีศักยภาพและมีการพัฒนาตนเองอย่าง สม่าเสมอ (๔) ระบบการบริหารงานทั่วไปมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๔) กลยุทธ์ ๔ ด้าน ได้แก่

กลยุทธ์ที่ ๑ ด้านวิชาการ คือ พัฒนา หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้มี คุณภาพ ประกอบด้วย ๑) พัฒนาเนื้อหา หลักสูตรครบตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่ม สาระ และมีความหลากหลายที่สอดคล้องตาม

ภูมิภาคท้องถิ่นในประเทศ ๒) การจัดการเรียนการสอน เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ๓) จัดให้มีสื่อที่ทันสมัย สอดคล้องกับเนื้อหาของการเรียนการสอน ๔) กิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้นอกพื้นที่ตามสภาพจริง ๕) จัดการประเมินผู้เรียนทั้งก่อน กำลังเรียน และหลังเรียนเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ๖) ส่งเสริมการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมาตรฐานเน้นอัตลักษณ์ทางพระพุทธศาสนา ๗) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ๘) สนับสนุนให้สถานศึกษามีการพัฒนาและเตรียมความพร้อมต่อการวัดผลประเมินผลและการประเมินคุณภาพการศึกษา

กลยุทธ์ที่ ๒ ด้านงบประมาณ คือ พัฒนาระบบความสุจริตธรรมและดูแลสวัสดิการอย่างทั่วถึง ประกอบด้วย ๑) ส่งเสริมสนับสนุนสวัสดิการทางการศึกษาแก่ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ๒) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีสวัสดิการแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ๓) จัดหาผู้สนับสนุนด้านงบประมาณทั้งจากภาครัฐและเอกชน ๔) จัดให้มีงบประมาณสนับสนุนด้านวิชาการ ด้านพัฒนาบุคลากร และการบริการอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม และวัสดุอุปกรณ์ ๕) จัดสรรงบประมาณด้วยความสุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้

กลยุทธ์ที่ ๓ ด้านบุคคล คือ พัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมีความสุขประกอบด้วย ๑) เร่งรัดปรับปรุงสถานภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษามีสถานภาพเป็นพนักงานของรัฐ ๒) ส่งเสริมครูและบุคลากรมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ๓) ส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ ๔) ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ๕) เสริมสร้างขวัญ

กำลังใจความก้าวหน้าและมั่นคงในอาชีพของบุคลากรทางการศึกษาอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ ๔ ด้านงานทั่วไป คือ พัฒนาระบบการบริหารงานทั่วไปให้ได้มาตรฐานสากลประกอบด้วย ๑) ส่งเสริมโรงเรียนให้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามีประสิทธิภาพ ทั้งระดับโรงเรียนและระดับกลุ่มโรงเรียน ๒) ส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ๓) ส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพที่สมบูรณ์ตามหลักโภชนาการ ๔) สร้างความตระหนักและองค์ความรู้เรื่องหลักเศรษฐกิจพอเพียง ๕) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีจิตสาธารณะ ช่วยเหลือวัด ชุมชน และสังคม ๖) ส่งเสริมผู้เรียนให้รักการอ่าน และให้ปลอดจากอบายมุขยาเสพติดและสิ่งมอมเมา ๗) ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตย ๘) สนับสนุนให้ครูและผู้บริหารมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในการจัดการเรียนการสอน ๙) จัดสภาพห้องสมุด ห้องเรียน และแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เหมาะสมกับการเรียนรู้

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาดังต่อไปนี้

สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการบริหารงบประมาณอยู่ในระดับมากรองลงมาคือ ด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก ด้านบริหารทั่วไปอยู่ในระดับมาก และการบริหารงานบุคคลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาทศพล วีริยางกูล (๒๕๕๓) พบว่า ๑) โดยทั่วไป

วัดที่พร้อมที่ตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรมมีความพร้อมไม่เท่ากัน เจ้าอาวาสเป็นผู้มีอำนาจควบคุมดูแลการบริหารจัดการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๖ และบางวัดมีการแต่งตั้งรองหรือผู้ช่วยเจ้าอาวาสและเลขานุการให้ช่วยดูแลการบริหารจัดการ เจ้าอาวาสเป็นผู้มีหน้าที่ตรวจสอบลงโทษพระที่กระทำความผิด ๒) ภารกิจด้านการบริหารจัดการเป็นภารกิจที่มีความสำคัญมาก และพบว่า คุณสมบัติส่วนตัวของพระไม่มีความสัมพันธ์กับภารกิจด้านการบริหาร ๓) วัดขนาดใหญ่เท่านั้นที่มีการวางแผนการพัฒนาอาคารสถานที่ และการทำนุบำรุงรักษาทรัพยากรต่างๆ อย่างชัดเจน งบประมาณในการพัฒนาวัดส่วนใหญ่ได้มาจากการจัดหาทุนของวัดเอง ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการภารกิจคณะสงฆ์ในภาพรวม ความสัมพันธ์ของการบริหารจัดการภารกิจคณะสงฆ์และผลการวิเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมของคณะสงฆ์ พบว่า ด้านการศึกษานั้น คณะสงฆ์ควรเป็นผู้กำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนในแผนกสามัญเอง ส่วนด้านการปกครอง คณะสงฆ์ควรให้พระในวัดทุกรูปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำงานเป็นทีม ด้านสาธารณูปการ คณะสงฆ์ควรจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในการใช้ทรัพยากรและอุปกรณ์ต่างๆ ของวัด เพื่อป้องกันการชำรุดสูญหายและควรจัดให้มีการทำรายงานทรัพย์สินของวัด ๔) หลักสูตรโรงเรียนพระปริยัติธรรมสำหรับพระควรจัดทำโดยคณะสงฆ์ โดยเปิดโอกาสให้พระทุกระดับมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ๕) กลุ่มตัวอย่างเห็นชอบกับรูปแบบการบริหารจัดการภารกิจคณะสงฆ์ในเขตปกครองจังหวัด สิ่งบ่งชี้ว่ามีความเหมาะสม

การพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเป็น

การนำผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis ข้อมูลของการศึกษาการบริหารจัดการการศึกษา สงเคราะห์ของคณะสงฆ์ไทยทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคคล และด้านงานทั่วไป ด้วยการกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) โดยการกำหนดองค์ประกอบของกลยุทธ์ ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ (Vision) ภารกิจ (Mission) วัตถุประสงค์ (Objective) และกลยุทธ์ สรุปผลการพัฒนาเป็นกลยุทธ์การบริหารจัดการการศึกษา สงเคราะห์ของคณะสงฆ์ไทย ประกอบด้วย ๑) วิสัยทัศน์ (Vision) ๒) พันธกิจ (Mission) ๓) วัตถุประสงค์ (Objective) และกลยุทธ์ ๔ ด้าน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับพระมหาสุภกิจ สุภกิจโจ (ภักดีแสน) (๒๕๕๗) ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักพุทธธรรมของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร มีการวางแผนงานที่ปฏิบัติกำหนดเป้าหมายด้วยกัน การให้ศึกษาต่อสำรวจความต้องการก่อนแล้วจัดพัฒนาให้ตรงกับความต้องการ ส่งบุคลากรไปอบรม ฝึกร่างกายให้เข้มแข็งกับการทำงาน การยึดมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ การพัฒนาจิตเพื่อให้มีคุณภาพที่ดี มองโลกในแง่ดี คิดเป็นบวกต่อองค์กร มีจิตสาธารณะ เข้าใจสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริงนำไปสู่การประยุกต์งานต่อยอดความรู้ใหม่ ส่วนกลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร และการประยุกต์หลักภavana ๔ ในการกำหนดกลยุทธ์อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัด

ในพระพุทธศาสนาไปพัฒนาเป็นคู่มือให้สามารถปฏิบัติได้จริง

๒) ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้งบประมาณในการสนับสนุนในการจัดทำยุทธศาสตร์/กลยุทธ์กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

๓) ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนโรงเรียนการกุศลของวัดให้เพียงพอต่อความต้องการ

๒. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและโรงเรียนการกุศลของวัด ควรมีการสนับสนุนให้บุคลากรทางการศึกษามีโอกาสพัฒนาตนเองด้านวิชาการและด้านอื่นๆ ที่ขาดแคลน

๒) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและโรงเรียนการกุศลของวัดควรมีการจัดทำแผนการใช้งบประมาณที่สุจริตโปร่งใสตรวจสอบได้ เพื่อให้เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของประชาชนทั่วไปในฐานะที่เป็นองค์กรทั้งทางศาสนาและการศึกษา

๓) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและโรงเรียนการกุศลของวัด ควรมีการเพิ่มให้สวัสดิการ ขวัญกำลังใจ และความมั่นคงในหน้าที่การงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนการกุศลของวัด

๔) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและโรงเรียนการกุศลของวัดควรให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนหรือร่วมพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนในแต่ละท้องถิ่นของประเทศ รวมทั้งควรมีการสนับสนุนงบประมาณเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนการกุศลของวัด

๓. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑) เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ จึงควรมีการนำเรื่องกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ไปทำการวิจัยโดยใช้สถิติขั้นสูง

๒) ควรมีการทำการวิจัยในประเด็นกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมในพระพุทธศาสนาในด้านอื่นๆ

บรรณานุกรม

- ผ่องศิริ เรียงตระกูล. (๒๕๕๔). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ลำปาง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พระมหาทวีศักดิ์ คุณธมโม (สระทองล้อม). (๒๕๕๙). การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศล ของวัดในพระพุทธศาสนาสู่ความเป็นเลิศ. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาศพล วีรียงกุล. (๒๕๕๓). รูปแบบการบริหารจัดการภารกิจคณะสงฆ์ในเขตปกครองจังหวัดสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- พระมหาศุภกิจ สุภกิจโจ (ภักดีแสน). (๒๕๕๗). กลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ส. ศิวรักษ์. (๒๕๕๕). ปรัชญาการศึกษาศาสตร์และศิลป์แห่งการปฏิรูปการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์.
- สำนักงานกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา. (๒๕๕๓). โรงเรียนพินิจประสาน อำเภอมือง จังหวัดพะเยา. ปราจีนบุรี: เจตนารมณัณท์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๑ ตุลาคม ๒๕๖๐). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. แหล่งข้อมูล : <https://data.bopp-obec.info>.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๐). หลักการบริหารงานสมัยใหม่กับหลักการบริหารงานเชิงพุทธศาสตร์. แหล่งข้อมูล : <http://www.onab.go.th/articles>